

ОДБРАНА
Специјални прилог 162

ВОЈНЕ ШКОЛЕ

1. февруар 2017.

ВОЈНО ШКОЛСТВО

Системом војног образовања изградити идентитет професионалног официра – лидера, часног, оданог, оспособљеног и спремног за интелектуалне и етичке изазове официрског позива у служби отаџбине, Републике Србије – мисија је Војне академије изречена у поздравној речи начелника те установе.

Војна академија једна је од школа у систему војног школства. Најстарија и највећа. Основана је 18. марта 1850. године. Поред ње су Војна гимназија, која постоји од 1970, па Медицински факултет ВМА, основан 2011, и Средња стручна војна школа, која поново ради од 2015. године. Све те војне школе интегрисане су у Универзитет одбране, који спроводи јединствену политику, а чији је циљ стално унапређење делатности образовања у систему одбране.

Поред образовања полазника из наше земље, у војним школама школују се и лица из иностранства и заинтересовани самофинансирајући студенти из Србије. А на свим студијским програмима Војне академије од 2007. године равноправно конкуришу и девојке, које се школују под истим условима као и мушкарци.

У војним школама настава се одржава у савремено опремљеним кабинетима и учионицама, лабораторијама, на полигонима, у научноистраживачким установама, ремонтним заводима и производним организацијама.

Војна академија реализује студијске програме на основним, мастер и докторским академским студијама на пољу друштвено-хуманистичких, техничко-технолошких и природно-математичких наука, као и студијске програме у оквиру интердисциплинарних, мултидисциплинарних и трансдисциплинарних студија, те војно оспособљавање кадета, основни командно-штабни курс, Командно-штабно усавршавање, Генералштабно усавршавање и Високе студије одбране и безбедности и обавља научноистраживачки рад.

Такође, на Војној академији постоје и студијски програми за стицање заједничке дипломе као што су Војноиндустријско инжењерство, основне и мастер академске студије са Факултетом инжењерских наука Универзитета у Крагујевцу, и Мехатроника на моторним возилима, мастер академске студије са Државним универзитетом у Новом Пазару.

На Медицинском факултету ВМА изводе се акредитоване академске студије на пољу медицинских наука, којима се оспособљавају кадети за развој и примену научних и стручних достигнућа. Према нивоу студија, разликују се основне академске студије, мастер академске студије и специјалистичке академске студије, те докторске академске студије.

На конкурсе за војне школе протеклих година јављао се велики број кандидата. Било је понекад десеторо на једно место. Војни позив и даље је у жижи интересовања, па се на конкурсе и ове године очекује навала. Сви ти младићи и девојке конкуришу под истим условима и имају шансе да буду примљени. Њих у војне школе води љубав према војсци, привлачност коју пружа такав начин школовања и извесност запослења. А Војска добија млад, квалитетан и високомотивисан кадар.

У овом прилогу о војним школама, својеврсном водичу, доносимо детаље о свакој од наведених школа. ■

ПРОЦЕС УПИСА И СЕ

Процес уписа почиње тако што најпре Министарство одбране доноси План школовања и усавршавања кадра МО и ВС, у коме се одређује број ученика и кадета који ће се примити на школовање у наредној школској години у Војну гимназију (ВГ), Средњу стручну војну школу, Војну академију и Медицински факултет ВМА (МФ ВМА) по студијским програмима и модулима.

У складу са Статутом Војне академије и Медицинског факултета ВМА, Сенату Универзитета одбране доставља се обједињени предлог конкурса и након доношења одлуке Сената он се прослеђује Управи за кадрове, Сектора за људске ресурсе МО, која је надлежна за објављивање конкурса.

Непосредно пре расписивања конкурса и све до његовог окончања представници ВА, МФ ВМА и ВГ промовишу војни позив по градовима на територији Србије. Промоција војног позива показала се као веома добар метод за представљање војних школа и утиче на повећање одзива заинтересованих кандидата на конкурс. У току 2016. године промоцију војног позива пратило је више од 2.000 младих људи.

Заинтересовани кандидати из цивилства пријаве за конкурс и потребну документацију за војне школе достављају територијалном органу регионалног центра МО на територији сталног места боравка, а војници на добровољном служењу војног рока органу регионалног центра МО у општинама у којима добровољно служе војни рок.

Након завршетка конкурса сва документа достављају се ВА, МФ ВМА и ВГ, где се комисијски утврђује испуњеност услова конкурса и формира база података за све пријављене кандидате. Кандидати који испуњавају опште и посебне услове конкурса за пријем за кадете ВА и МФ ВМА Универзитета одбране у Београду полажу пријемни испит, подлежу провери физичке способности, медицинско-здравственој процени, психолошкој процени и безбедносној провери.

Селекција се изводи у три дела. На први део селекције за ВА (тестирање из математике и проверу физичких способности) позивају се сви кандидати који пријемни испит полажу у једном дану под истим условима. Кандидати који су као ученици III или IV разреда средње школе освојили једно од прва три места из математике на републичком такмичењу које организује

Министарство просвете, не полажу пријемни испит из математике, а пријемни испит из тог предмета вреднује се максималним бројем бодова.

Након решених приговора на реализацију првог дела селекције формира се ранг-листа на основу прописаних мерила за утврђивање редоследа кандидата. По објављивању ранг-листе са укупним бројем бодова (бодови из средње школе, тестирања из математике и провере физичких способности), кандидати се позивају на други део селекције. Истовремено, после првог дела селекције покреће се и врши безбедносна провера за кандидате код надлежног органа ВБА.

На други део селекције (тестирање код психолога и медицинско-здравствена процена) позивају се кандидати почев од првог са ранг-листе па све док се не попуни број тражених здравствено способних кандидата према Плану школовања и усавршавања.

Други део селекције за све студијске програме, осим за Војно ваздухопловство, реализује се у два дана. Први дан кандидати имају тестирање код психолога и сви који добију оцену 3, 4 и 5, односно оцене се категоријом 1, 2 и 3, упућују се на медицинско-здравствену процену на ВМЦ Карабурма у Београду.

За кандидате студијског програма Војно ваздухопловство, медицинско-здравствена процена реализује се на Ваздухопловно медицинском институту на ВМА и траје пет дана. Кандидати за студијски програм Војно ваздухопловство који се на прегледу оцене као способни, упућују се и на трећи део селекције – селективно летење, које се организује и спроводи у месецу августу. Након завршеног селективног летења врши се коначан избор кандидата за студијски програм Војно ваздухопловство. Кандидати који не испуне критеријуме за тај студијски програм, по жељи, а на основу места на ранг-листи, могу да се упуте на прегледе ради конкурисања за остале студијске програме.

По завршетку другог и трећег дела селекције и добијених извештаја безбедносне процене од надлежног органа ВБА, комисија врши избор кандидата који испуњавају све прописане услове и тада се формира коначна ранг-листа примљених кандидата за упис у Војну академију. Кандидати који имају негативну медицинско-здравствену, психолошку процену и безбедносну проверу се не рангирају.

ЛЕКЦИЈЕ

За време школовања кадети Војне академије имају статус војног лица, у складу са *Законом о Војсци Србије*, станују у интернату, а све трошкове школовања сноси Министарство одбране Републике Србије. Они су обавезни да школовање заврше у року који је прописан Статутом Војне академије.

Школовање у Војној академији има структуру основних академских студија првог степена у трајању од четири године, што подразумева 240 ЕСПБ, и интегрисаних академских студија за студијски програм Војно ваздухопловство у трајању од пет година, што подразумева 300 ЕСПБ. После завршетка школовања кадети стичу високо образовање и стручно звање које је прописано акредитованим студијским програмима. Након успешног завршетка школовања примају се у професионалну војну службу, производе у чин потпоручника одговарајућег рода – службе и започињу стални радни однос у Војсци Србије и Министарству одбране. ■

ВОЈНА АКАД

Од зачетка процеса стварања независне државе, док је још била везана чврстим спонама за Османско царство, Кнежевина Србија чинила је озбиљне покушаје да се у њој оснује висока војна школа. Тако је децембра 1837. године почела са радом Војна академија, која је, нажалост, већ после шест месеци укинута.

У то време у Србији је за гарнизону војску био задужен Илија Гарашанин, који је предлагао да се оснује Артиљеријска школа и на тај начин унапреди војна спрема војног кадра Кнежевине Србије. Државни савет усвојио је тај предлог, а кнез Александар Карађорђевић га је коначно одобрио 18. марта 1850. године. Тај датум данас се слави као Дан Војне академије.

Артиљеријска школа, као прва војна високошколска установа у Србији, чије традиције и данас чува Војна академија, после искустава стечених током српско-турских ратова 1876–1878. године и након проширења државне територије, морала је бити реформисана. Министар војни, ђенералштабни потпуковник Јован Мишковић одредио је комисију која је израдила „Пројект Закона за устројство Војне академије”. Народна скупштина убрзо је усвојила тај закон, а кнез Милан Обреновић потврдио га је 30. јануара 1880. године.

Војна академија ускоро почиње да школује официре свих струка и није прекидала свој рад до почетка балканских ратова 1912. године. Њен рад био је поново обустављен по избијању Првог светског рата, а потом и током Другог светског рата.

Оснивањем Војне академије у Демократској Федеративној Републици Југославији школовање је почело фебруара 1945. године. У послератном периоду у 15 војних училишта, распоређених на читавој територији земље, школовање је трајало од 14 месеци до две године.

Упоредо са Војном академијом КоВ развијале су се и остале војне академије видова, родова и служби. До избијања оружа-

ЄМИЈА

них сукоба на простору бивше СФРЈ војне академије радиле су без већих промена у организацији.

Од 1991. године официри родова школују се у Војној академији, а официри служби у Војнотехничкој академији. Јединствена Војна академија, намењена школовању официра за потребе свих родова и служби, од 2006. године налази се на једној локацији, у Београду, на Бањици. Током свих тих година Војна академија стварала је квалитетан официрски кадар за потребе одбране наше земље.

Садржаји студијских програма данас су концептирани тако да обезбеде будућим официрима потребан степен знања и вештина за успешно командовање јединицама родова и служби, те коришћење и одржавање средстава војне технике у оквиру мисија и задатака Војске Србије. То се постиже вишеслојним стицањем широког општег образовања, што омогућава официрима шире сагледавање околности свих догађаја и активности. На то се надовезује усвајање потребних научних и стручних знања и вештина у оквиру одређеног рода или службе, те развијање лидерских способности, потребних за успешно обављање старешинских дужности.

Круна образовног процеса у Војној академији јесте настојање да се у њој развијају високе моралне особине личности наших будућих официра, уз стално усавршавање наставног особља и истовремено осавремењивање студијских програма.

Основне академске студије у Војној академији реализују се кроз осам студијских програма и кроз један студијски програм интегрисаних академских студија, а то је Војно ваздухопловство.

Студијске програме из техничко-технолошких наука, области индустријског инжењерства и инжењерског менаџмента, заједнички реализују Машински факултет из Крагујевца и Војна академија из Београда.

Студијски програм Мехатроника на моторним возилима концептиран је заједно са Државним универзитетом у Новом Пазару и дефинисан је тако да служи образовању компетентних кадрова из области технике.

Мастер академске студијена Војној академији обезбеђују проширивање знања стечених на основним академским студијама и стицање компетенција за обављање виших дужности у роду – служби, као и за обављања послова дипломираног менаџера, односно дипломираног инжењера.

Војна академија организује и докторске студије, чији је циљ оспособљавање кандидата за самосталан научно-страживачки рад. Лице које одбрани докторску дисертацију стиче научни назив доктора наука у одговарајућој научној области. Докторске студије реализују се преко четири студијска програма: Менаџмент у одбрани, Војномашинско инжењерство, АБХО и Јавне финансије.

Развијени су и сви нивои усавршавања официра, од основног командно-штабног курса, преко Командно-штабног до Генералштабног усавршавања. Њима су придодате и Високе студије безбедности и одбране, које поред официра похађају и највиши државни руководиоци.

Заједнички циљ свих облика усавршавања на Војној академији јесте развијање лидерских способности полазника и оспособљавање за стратегијско размишљање и ефикасно командовање и руковођење у широком спектру националних и међународних безбедносних изазова.

Данас Војна академија покрива читав спектар војног образовања, од средњошколског до постдипломских нивоа. У нашој касарни постројавају се морални наследници официра који су извојевали славне победе српске војске на Куманову, Церу, Колубари и Кајмакчалану. На полигонима Војске Србије и у учионицама Војне академије млади људи током свог школовања стичу војничка знања којима заслужују да буду достојни настављачи дела наших славних предака.

Наравно, они то чине у новим и другачијим околностима, али са ништа мање воље и жеље у односу на легендарне претке. Својом марљивошћу и трудом улажу свакодневне напоре да се одуже својој отаџбини Србији. У томе им помажу наставници и сви запослени на Војној академији, поучени примером генерација које су већ уградиле део себе у ту установу. ■

МЕНАЏМЕНТ У ОДБРАНИ

Официри родова пешадије, оклопних јединица, артиљерије, инжењерије и речних јединица образују се на студијском програму Менаџмент у одбрани. Официр рода је официр са класичним војним вештинама и знањима – командовања, рада с људима и наоружањем.

Школовањем на таквом студијском програму формира се будући старешина широке опште културе, који је креативан, самосталан и иницијативан. Он је оспособљен за успешно командовање, извођење обуке, тимски рад или коришћење најсавременијег наоружања свога рода. Истовремено, тај студијски програм омогућава им и стицање звања менаџера у одбрани, јер овладавају и знањима из менаџмента, која одговарају потребама ресурса одбране и безбедности.

Кадети или кадеткиње ту се припремају за командне дужности у војсци. Успешно завршене студије и професионално обављање дужности у јединицама и установама Војске официрима рода пружа могућност континуираног напредовања и усавршавања. Они могу да очекују напредовање у чиновима и дужностима током своје каријере – од потпоручника и почетне дужности командира вода до чина пуковника или генерала и најзначајнијих дужности у Војсци Србије и Министарству одбране. Неки бирају каријерно усавршавање, које им омогућава напредовање од командира чете до генералштабног официра, док се други усмеравају на последипломске студије и стичу звања мастера или доктора наука у области менаџмента у одбрани.

Официр рода мотивисан је за војни позив и задовољство у свом послу налази у чињеници да извршава најодговорнију мисију Војске – одбрану земље. Када командује и руководи, обучава војнике на терену у коришћењу модерног наоружања и обавља сложене задатке мисије одбране земље. Такође, официр рода је лидер у остваривању осталих мисија војске – учешћу у изградњи глобалног или регионалног мира или подршци цивилном становништву, када је таква помоћ неопходна.

Исто тако официр рода своје место може да нађе и у посебним јединицама, које захтевају повећану психофизичку издржљивост и специфична знања и вештине. На пример у Специјалној бригади официри родова, додатном обуком или курсевима попут падобранског, ронилачког или снајперског, спремају се да одговоре изазовима који захтевају специјална дејства Војске.

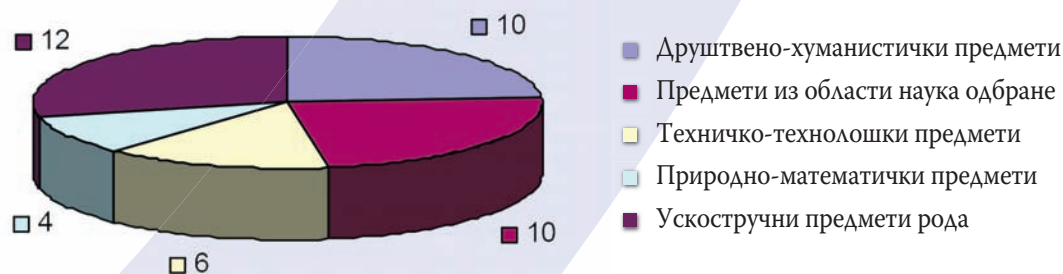
Ширину знања и вештина које се стичу на студијама овог програма показују садржаји више од 40 предмета. Редослед извођења предмета у студијском програму омогућава кадетима успешно савладавање студијског програма. У прве две године школовања преовлађују општеобразовни и теоријски предмети, док су у трећој и четвртој години то научностручни и практични или, како се називају, стручно-апликативни предмети, који су неопходни будућим официрима рода.

Општеобразовни и теоријски предмети су из области друштвено-хуманистичких наука попут Основа ме-

Графички приказ броја предмета из различитих научних области у оквиру студијског програма

нацмента, људских ресурса и економије, али то су и Социологија, Комуникација и Политички систем.

Следећа група су предмети из области наука одбране попут Стратегије, Оператике или Тактике, те предмети са одредницом војна: психологија, андрагогија, историја, географија и топографија. Неки од предмета су из основних природно-математичких наука, Математика и Физика, и из области техничко-технолошких наука и научних дисциплина попут стручно-апликативних предмета као што су Електротехника, Балистика, Конструкција наоружања, Убојна средстава, Конструкција мотора и возила или Заштита ресурса.

Стручно-апликативним предметима који дају ускостручну оријентацију у оквиру одређеног рода посвећен је већи фонд часова и они се углавном реализују двосеестрално. Такви су предмети Тактика родова, Наоружање и гађање, али и Инжењеријска средства за савладавање водених препрека и Организација инжењеријских радова или Навигација и управљање бродом и Бродско оружје. Осавремењивање наоружања које користи Војска Србије прати и стално прилагођавање наставних садржаја стручно-апликативних предмета.

Физичко васпитање и садржаји Енглеског језика реализују се током све четири године студија.

НАЈБРОЈНИЈИ ОФИЦИРИ РОДОВА

Број студената који се уписују на студијски програм Менаџмент у одбрани и број студената за сваки од пет модула зависи од потреба Војске Србије за официрима одређеног профила. Ипак, у нашој војсци највише има официра родова. Начелник Генералштаба Војске Србије, као и генерали наше војске, носе углавном ознаке неког рода Копнене војске.

Студијски програм реализује се на предавањима и вежбама у кабинетима, али и већим бројем посебних облика наставе (војна обука, гађање, вежбе), које се изводе на терену. Током њихове реализације кадети и кадеткиње практично показују колико су усвојили знања и вештине карактеристичне за свој род, а на крају школовања стажирају у одговарајућим јединицама Војске Србије. Кадети овог програма пролазе и обуку у зимским условима и обуку у управљању моторним и борбеним возилима.

Студирање на том програму омогућава учешће у научноистраживачким активностима из области Менаџмента и наука одбране или израду радова и учешће на научним скуповима у земљи и иностранству. ■

ВОЈНО ВАЗДУХОПЛОВСТВО

Циљ студijsког програма Војно ваздухопловство јесте постизање компетенција и академских знања и вештина из више научних области, са тежиштем на научним областима у техничко-технолошком пољу. Поред осталог, то укључује и развој креативних официрских и инжењерских способности за разматрања и решавања специфичних ускостручних проблема, способност критичког и аналитичког мишљења, развијање особина за тимски рад, кооперативности, комуникативности и овладавање специфичним практичним вештинама потребним за оптималан професионалан рад.

Савладавањем тог студijsког програма кадет стиче опште знања која су првенствено у функцији обављања дужности официра пилота у Војсци Србије:

- способност критичког и самокритичког приступа проблемима, анализе, синтезе, предвиђања последица и доношења оптималних одлука и решења на почетним дужностима;
- способност примене знања стечених током студирања у непосредном радном окружењу – у јединицама и установама Војске Србије;

- способност за правилно и безбедно самостално летење по елементима: основног и акробатског летења, навигацијског, групног и групно-акробатског летења, инструменталног летења, ноћног летења и гађање, ракетирање, бомбардовање за модул пилот авиона;

- способност за правилно и безбедно самостално летење по елементима: основног летења, навигацијског летења, инструменталног летења, ноћног летења, групног летења, летења на малој висини и борбеног оспособљавања за модул пилот хеликоптера;

- овладавање методама, поступцима и процесима логичког размишљања ради истраживања инжењерских и осталих проблема на својим радним местима;

- развијене вештине комуникације и сарадње са ужим радним, социјалним, али и међународним окружењем;

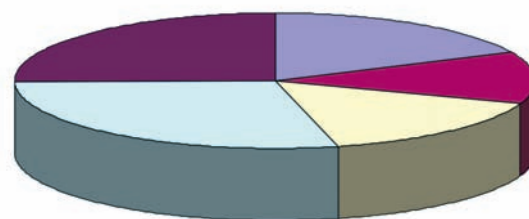
- способност преузимања лидерске позиције у непосредном радном окружењу;

- професионалан однос према друштвеним вредностима, Војсци Србије, војном позиву уопште, а посебно према савременој ваздухопловној техници и рационалној употреби постојећих борбених средстава и опреме и припрема за употребу нових информационих и борбено техничких система.

Пријемни испит за тај студijski програма обухвата тестове из Математике и из физичке спремности, лекар-

ски преглед, којим се сагледава опште здравствено стање кандидата (само потпуно здрави кандидати могу уписати овај студијски програм), и стручно-специјалистичке провере (падобранска обука и селективно летење на клипном авиону).

Различитости у садржајима изборних предмета омогућава кадетима оспособљавање за један од два модула: пилот авиона или пилот хеликоптера. Обавезни и изборни предмети дефинисани су на основу доминантних захтева који се јављају током извршавања мисија и задатака рода авијације у Ратном ваздухопловству и противваздухопловној одбрани (РВ и ПВО).

Курикулум интегрисаних академских студија Војног ваздухопловства конципиран је тако да су задовољени дефинисани циљеви и задаци школовања на Војној академији. Структура студијског програма дефинисана је са 15,33% академско-општеобразовних, 19% теоријско-методолошких, 35% научно-стручних и 30,67% стручно-апликативних предмета од укупних бодова студијског програма. Такође, у структури студијског програма изборни предмети заступљени су са 66 ЕСПБ бодова, што износи 22% од укупног броја бодова. ■

- 22% Изборни
- 15,33% Академско-општеобразовни
- 19% Теоријско-методолошки
- 35% Научно-стручни
- 30,67% Стручно-апликативни

ПРОТИВВАЗДУХОПЛОВНА ОДБРАНА

Сви који желе да постану старешине Војске Србије, који ће својим животом и радом стати у прве редове одбране Републике Србије, својим знањем и вештином први одговорити на евентуалну агресију на ваздушни простор њене територије и најсофистициранијом и најскупљом техником одагнати опасност која прети из ваздуха, то ће моћи да остваре избором и савлађивањем студијског програма Противваздухопловна одбрана.

Тај студијски програм настао је из потребе да Противваздухопловну одбрану извојимо из дотадашњег студијског програма Менаџмент у одбрани (у којем је био као један од модула) и истакнемо га као посебну едукативну целину, због своје важности и значаја да јединице РВ и ПВО добију квалитетан и стручан кадар за одржавање и за манипулацију специфичних средстава ПВО, као што су ракетна и радарско-рачунарска средства.

По структури, програм припада пољу техничко-технолошких наука, област индустријско инжењерство и инжењерски менаџмент.

Програм је израђен тако да кадети завршетком студија, поред чина официра рода АРЈ за ПВД и службе ВОЈ, стичу академски назив дипломирани инжењер менаџмента. Обавезни и изборни предмети дефинисани су на основу доминантних захтева који се јављају током извршава-

ња мисија и задатака рода АРЈ за ПВД и службе ВОЈ у противваздухопловној одбрани (ПВО).

Неки од карактеристичних области и предмета на том програму су електроника (аналогна, дигитална, импулсна), електротехника, математика, а у стручно-специјалистичком делу радарско-рачунарске системи за рано откривање циљева у ваздуху, топови и ракетни системи земља-ваздух за дејство против тих циљева.

Сврха тог студијског програма јесте образовање кадета Војне академије за позив официра рода АРЈ за ПВД и службе ВОЈ. Студијски програм Противваздухопловна одбрана реализује се у две студијске групе – модула: Артиљеријско-ракетне јединице за противваздухопловна дејства (АРЈ за ПВД) и Ваздушно осматрање и јављање (ВОЈ).

Први од та два модула дотиче се система ПВО, као што су артиљеријски систем малог домета „бофорс”, самоходни ракетни систем КУБ-М, те ракетни систем НЕВА-М. Други модул бави се изучавањем одржавања и манипулације радарским системом АН/ТПС-70 и С-600, те рачунарским системом за обраду података, процену опасности и навођење ловачке авијације – АС-84.

Поред атрактивних и скупочених средстава противваздухопловне технике на којима ће још као кадети основних студија слушати наставу и изводити вежбе, за кадете

САРАДЊА СА РУСКИМ КАТЕДРАМА

Тренутно се израђује заједнички студијски програм са катедрама академија Руске Федерације ради интернационализације програма и самог рада, те размене студената и изучавања система АРЈ за ПВД и ВОЈ, чија се имплементација у нашим оружаним снагама планира у наредном периоду.

су занимљива и њихова будућа радна места – ракетни, противавионски и радарски положаји. Имаће, дакле, привилегију да само они буду ти који знају податке о ракетним и радарским системима, фреквенцијама њиховог зрачења, основним и резервним положајима и слично. Радна места на системима АРЈ за ПВД и ВОЈ нека су од најсложенијих и најодговорнијих у систему одбране Републике Србије.

Циљ студијског програма јесте постизање компетенција и академских знања и вештина из више научних области, са тежиштем на научну област из техничко-технолошких наука. То укључује и развој креативних официрских и инжењерских способности за разматрање и решавање специфичних, ускостручних проблема и овладавање специфичним практичним вештинама потребним за професионалан рад. ■

АТОМСКО-БИОЛОШКО-

Циљ студијског програма Атомско-биолошко-хемијске одбране јесте образовање кадета Војне академије за позив официра атомско-биолошко-хемијске службе и обављање послова дипломираног аналитичара у заштити животне средине.

Кадети стичу диплому дипломираног аналитичара у заштити животне средине и додатак дипломи – означава компетенције за професионалног официра службе АБХ и за дипломираног аналитичара у заштити животне средине.

Будући дипломирани аналитичари заштите животне средине биће оспособљени за решавање основних проблема које су у вези са контролом НХБ ситуације на територији, санирањем последица НХБ акцидента у миру и рату и контролом хемикалија и загађујућих супстанци у животnoj средини.

Стеченим знањима развијају позитиван однос према свом окружењу и средини у којој живимо, у настојању да се на најбољи могући начин заштити и унапреди животна средина као темељ квалитетног живота у симбиози са природом.

Предности овог занимања огледају се кроз рад у лабораторијским условима и сарадњу са институцијама од високог државног значаја као што су факултети, акредитоване лабораторије, заводи за хигијену и контролу хране и воде или медицинске установе.

Током четири године студирања на студијском програму АБХО кадети би требало да положи 52 испита. У завршним годинама тежиште је максимално испољено на ускостручним предметима, јер је циљ да кадети усвоје што је могуће више знања из струке, која су им од кључног значаја за почетак каријере и даљи рад.

ПРЕДАН И ТЕМЕЉАН РАД

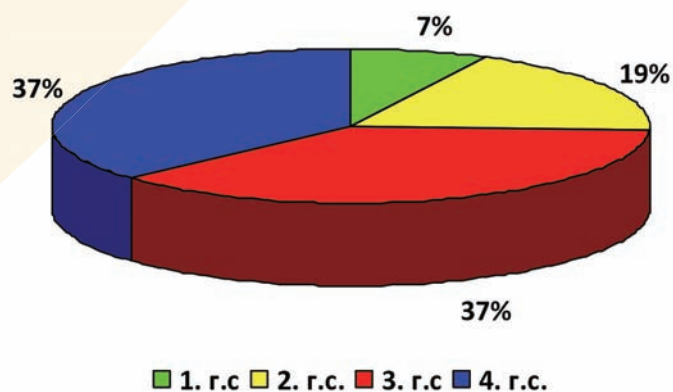
Колико се предано и темељно ради на овом студијском програму сведоче и следеће чињенице: кадети се активно укључују у пројекте који се баве решавањем проблема у заштити животне средине; велики број кадета наставља своје школовање на мастер и докторским академским студијама на Војној академији, Технолошко-металуршком факултету и Факултету за физичку хемију, а знатан број лица из службе АБХ сарађује са Организацијом за забрану хемијског оружја (ОРСВ).

Од почетка па до краја школовања на овом студијском програму настава је базирана на предметима везаним за Хемију, Физику и Екологију, као предметима који се баве примењеном хемијом и физиком у сврху заштите животне средине. Предмети који се издвајају по својим изражено специфичним сазнањима уско везаним за струку аналитичара у заштити животне средине (војсци и цивилству) су: Заштита животне средине, Хемија отровних хемијских супстанци, Хемијско оружје, Биолошко оружје, Нуклеарно оружје, Основи дозиметрије и радиометрије, Мониторинг отровних хемијских супстанци, Процеси контроле стања у заштити животне средине, Заштита од НХБ оружја, РХБ деконтаминација, Тактика јединица за РХБ извиђање и Тактика јединица за РХБ деконтаминацију.

Млади људи који желе да се баве овим занимањем требало би првенствено да гаје љубав ка очувању свог животног окружења – природе и људи, али и да поседују изражене склоности ка природним и техничким наукама, јер се стечена знања из хемијских и физичких наука унапређују њиховом применом у истакнутим предметима. Они који се одлуче да иду овим путем треба да буду проницљиви, склони критичкој анализи и спремни на многа одрицања.

Школовање на овом студијском програму врло је захтевно и динамично. Путем предавања, вежби и практичних облика наставе, са ослонцем на сопствене капацитете и капацитете многих установа и јединица Министарства одбране и Војске Србије, те сарадњом са научним и истраживачким установама у цивилству, настава се изводи на Војној академији Универзитета одбране у Београду, на Технолошко-металуршком факултету Универзитета у Београду, Војнотехничком институту, Техничком опитном центру, Војномедицинској академији, Центру АБХО и 246. ба-

Приказ односа по годинама студирања предмета уско везаних за АБХ проблематику

таљону АБХО, као и многим акредитованим лабораторијама и заводима за хигијену и контролу хране и воде.

Практични облици наставе изводе се кроз наставне посете, стажирањем у јединицама и логоровања, чиме се стечена теоријска знања праксом надограђују, стиче увид у ниво усвојености свеукупних знања и употпуњује профил дипломираног аналитичара у заштити животне средине. ■

На студијском програму Војномашинско инжењерство школују се будући дипломирани инжењери машинства, који своје запослење могу наћи у јединицама Техничке службе Војске Србије, установама за одржавање, истраживање и развој и испитивање машинских система. Изучавањем садржаја студијског програма студенти (кадети и цивилни студенти) оспособљавају се за позив професионалног официра Војске Србије, односно припремају за дужности командира, технолога и референта у јединицама, установама, командама или управама, које су у вези са одржавањем и складиштењем материјалних средстава у надлежности Техничке службе, као и за послове технолога и референта у предузећима, која се баве експлоатацијом, одржавањем и складиштењем машинских система, односно система наоружања и војне опреме. Поред оспособљавања за рад на почетним инжењерским дужностима, студијски програм обезбеђује добру основу за наставак школовања на мастер и докторским студијама, које се такође могу завршити на Војној академији.

Школовање машинских инжењера на Академији има дугу традицију и концепцију која подразумева да је машинско инжењерство научна област у чијој основи је да су знања која се стичу у области НВО применљива и на машинске системе за цивилну употребу, тако да машин-

ски инжењери школовани на тој војној високошколској установи врло квалитетно обављају послове у предузећима наменске индустрије, цивилним предузећима, лабораторијама за испитивање... Они могу да наставе школовање на домаћим и страним универзитетима, на којима по правилу постижу одличне резултате.

Студијски програм обухвата полагање 49 испита, од укупно 74 расположива наставна предмета, две стручне праксе и одбрану дипломског рада. У прве две године школовања кадети слушају теоријско-методолошке и академско-општеобразовне предмете, који дају фундаментална знања из машинства, као и специфична знања која су потребна за рад у систему одбране. Структура предмета поклапа се са структуром предмета осталих машинских факултета у Републици, уз додатне предмете – страни језици и војностручни предмети, а обавезно је и физичко оспособљавање. У другој половини школовања студенти се деле по модулима: Наоружање, Моторна возила, Ваздухоплови и ваздухопловни мотори.

У оквиру модула Наоружање изучавају се садржаји који се односе на погон и понашање пројектила од процеса опаљења у цеви оружја до дејства на циљу, те садржаји о конструкцији, експлоатацији, одржавању и испитивању система наоружања и нишанских справа. Катедра располаже материјалном базом за практичан рад из балистике,

конструкције наоружања, мерења динамичких процеса са савременим софтверским алатима и опремом. Обавезан део студијског програма је стручна пракса која се реализује стажирањем у јединицама техничке службе и установама и предузећима за ремонт наоружања, обиласком фабрика и погона за производњу система наоружања и муниције, те посебним облицима наставе, који обухватају и сегменте експлоатације и испитивања система наоружања и муниције.

Привилегија студената и кадета на овом модулу јесте стицања сазнања о карактеристикама и конструкцијским решењима више од 150 различитих врста и модела стрељачког и артиљеријског наоружања, различитим типовима муниције и специфичној опреми за одржавање и испитивање наоружања. Реализацијом научноистраживачких пројеката у саставу материјалне базе налазе се и интегрисани модели система наоружања са електронским управљањем и софтверском контролом, који представљају последњу генерацију у свету.

У оквиру модула Мотори и моторна возила изучавају се садржаји који се односе на конструкцију, експлоатацију, одржавање и испитивање моторних возила, са посебним акцентом на технику борбених возила која се не изучава на другим факултетима у Србији, као и инжињеријске машине и моторна возила опште употребе, чије изучавање представља основу за специфичне стручне предмете. Академија располаже материјалном базом која омогућава практичан рад од решавања задатака из области динамике моторних возила, примене савремених софтвера за пројектовање (CATIA, Steo), симулацију (Ansys, Fluent..., ADAMS), до изучавања конструкције подсистема возила уз помоћ пресека, функционалних модела возила и возила у целини.

У оквиру студијског програма студенти самостално решавају задатке из области техничке дијагностике, технологија одржавања и испитивања возила. За област дијагностике и испитивања возила Академија располаже савременом опремом за мерење статичких и динамичких карактеристика возила, буке, издувне емисије итд.

Првенствени циљ модула Ваздухоплови и ваздухопловни мотори јесте оспособљавање будућих официра за успешно извршавање задатака на почетним командирским или референтским дужностима из домена одржавања ваздухоплова, а и за рад у научноистраживачким установама на пословима пројектовања, конструкције и испитивања летелица и пропелзора.

Завршетком четворогодишњег школовања (240 ЕСПБ) студенти стичу диплому дипломираног инжење-

ПОСЕБАН ПРОЈЕКТНИ ЗАДАТАК

На првом ваздухопловном предмету – Аеродинамичке конструкције – кадети добијају пројектни задатак који подразумева избор конкретног типа летелице која их прати кроз све стручне предмете све до завршетка школовања.

ра машинства, уз обавезан додатак дипломи у коме су наведени сви положени предмети и дате компетенције официра техничке службе, специјалност ваздухоплови и ваздухопловни мотори. Стечено звање и усвојена знања омогућају неметан рад на почетним и вишим дужностима у јединицама за ваздухопловнотехничко одржавање, ваздухопловним ремонтним заводима, институтима и центрима за летна испитивања. Такође, завршетком овог модула будући официри стичу одличну полазну основу за даље каријерно усавршавање кроз логистички или научни тип каријере. Током школовања кадети се оспособљавају за употребу савремених CAD/CAM система, софтвера за структуралну анализу, компјутерску динамику флуида, упознају се са експерименталном аеродинамиком, лабораторијом за испитивање материјала и осталим јединицама ВТИ, који представља одличну материјалну базу за извођење наставе из стручних предмета и стручну праксу.

Студијски програм подразумева полагање 49 испита, две студијске праксе и одбрану завршног рада. Након завршетка школовања, најмлађи официри упућују се у чете за одржавање ваздухоплова у ескадрилама, ваздухопловнотехничке радионице и батаљоне, а неретко и у Завод за ремонт ваздухоплова и Центар за летна испитивања. ■

VOJNOELEKTRONSKO INJEЊERSTVO

Циљ студијског програма Војноелектронско инжењерство јесте образовање будућих официра службе телекомуникација, техничке службе (специјалности радарски системи, ракетни системи, електронски системи), службе информатике и рода јединица за ЕИ и ПЕД.

Успешним завршетком тог студијског програма кадети добијају звање дипломираног инжењера електротехнике и рачунарства. На крају школовања кадети могу да прате технолошки развој и достигнућа из области електротехнике и рачунарства и примењују нове информационо-комуникационе технологије ради правилне експлоатације, одржавања и модернизације средстава наоружања и војне опреме.

Посао који очекује свршене дипломце умногоме зависи од изабраног модула. Будући официри техничке службе своје прве кораке у професионалној каријери провешће у радионицама на дужностима командира водава за одржавање радарских, ракетних или телекомуникационих система који су у употреби у Војсци Србије.

Официри службе телекомуникација биће одговорни за планирање, организацију и формирање мобилних и стационарних телекомуникационих мрежа,

док су задаци које очекују официре службе информатике развој и имплементација командно-информационих система. Неки од првих послова које ће радити официри у јединицама за ЕИ и ПЕД јесу електронско извиђање телекомуникационих и радарских система, те разна противелектронска дејства.

Студијски програм Војноелектронско инжењерство има укупно четири модула (Телекомуникације, Радарски системи, Ракетни системи и Информациони системи). Избор модула зависи од склоности студената, а и од потреба за образовањем одређеног профила официра Војске Србије.

Током четворогодишњег школовања кадет полаже 48 испита. У прве две године више су заступљени општеобразовни предмети – Математика, Физика, Електротехника, Електроника, Програмирање, Телекомуникације и др.

Поред тога, развоју личности будућег официра знатно доприносе и испити са војном и друштвеном тематиком (Основи тактике, Војна историја, Војна географија и топографија, Војна етика и међународно хуманитарно право, Социологија, Војна психологија и др). Физичко васпитање и Енглески језик присутни су у свим годинама школовања. Након прве две године школовања, у зависности од изабраног модула,

разликују се и карактеристични предмети које кадети слушају.

Предмети који су конципирани за будуће официре службе телекомуникације обезбеђују знања из области актуелних принципа преноса информационог садржаја, усвојених стандарда преноса и експлоатације телекомуникационих система који су у употреби у јединицама Војске Србије (Радио-релејна техника, Мултиплексна техника, Комутациона техника, Рачунарске мреже, Телекомуникациони уређаји и системи 1 и 2 и др.).

С друге стране, модул Ракетни системи избор предмета конципиран је тако да пружи знања из области управљања сложеним системима (Системи аутоматског управљања 1 и 2, Системи вођења и управљања, Ракетни системи малог домета, Основи ракетне технике, Сензори и актуатори и др). Предмети у оквиру модула Радарски системи пружају знања о елементима модерних радарских система и правцима њихове модернизације (Микроталасна техника и антене, Радио-локација, Радарска техника, Радарски системи, Радарске антене...).

Специфични предмети за модул Информациони системи конципирани су тако да се њиховим савладавањем стичу знања о пројектовању, развоју и заштити командно-информационих система (Командно-информациони системи, Пројектовање информационих система, Заштита рачунарских система, Оперативни системи, Моделовање података и друго).

Највећи део свакодневних активности кадета везан је за предавања, аудиторне вежбе, а посебна пажња током школовања поклања се раду у лабораторији, где могу практично да провере све оно што су научили на

САМОФИНАНСИРАЈУЋИ СТУДЕНТИ

Специфичност студијског програма Војноелектронско инжењерство представљају и самофинансирајући студенти на модулима Телекомуникације и Информациони системи. Ти студенти слушају све предмете као и кадети и успешним завршетком студија могу се запослити у јединицама и установама Министарства одбране и Војске Србије на пословима развоја и модернизације средстава наоружања и војне опреме.

предавањима. Лабораторије су опремљене савременим средствима у области електротехничког и рачунарског инжењерства (телекомуникациони системи, модерна мрежна опрема, дрoнови, аквизицијске картице, роботска рука, FPGA процесори, анализатори спектра, елементи система аутоматског управљања и друго).

Опрема је подржана лиценцираним софтверским пакетима. Поред тога, важан део школовања представљају и стручна пракса и посебни облици наставе, чиме се кадети припремају за почетне дужности и имају прилику да оно што је научено у клупама, тестирано у лабораторији, провере и у реалним условима експлоатације и одржавања сложених система НВО. Важан део наставе представљају и посете научноистраживачким установама и компанијама које се баве развојем и експлоатацијом нових телекомуникационих, радарских и ракетних система, како би кадети били спремни за увођење нових технологија и модернизацију постојећих система наоружања. ■

Школовање на студијском програму Логистика одбране реализује се по концепту „школовање за позив односно за запошљавање и образовање током читавог живота”. Припремајући кадете за сусрет са турбулентном будућношћу, потребно им је развијати „горњи слој знања”. То је флексибилно знање које се користи за решавање проблема, што је кључно за успех у 21. веку. Полазници логистике одбране изучавају „процесе који имају будућност”.

Програм је осмишљен за школовање, по новом концепту, официра логистике – дипломираних инжењера логистике за потребе система одбране, на начелима и логици системског и ситуационог приступа, на интервидовској основи и по логистичким принципима. Програм је интердисциплинарног карактера, техноекономске оријентације. Тај студијски програм развијан је поступно, уважавајући захтеве представника корисника логистичких услуга у систему одбране и логистичких органа ВС и МО. У програм су уграђена мирнодопска, мобилизацијска и ратна искуства, домаћа и инострана, везана за логистику великих система.

Савремене логистичке концепције су оријентација на животни циклус, на ток и услугу, у подршци објекта интегреса логистике (човек, средство и организациони систем као целина). Тренд у логистичкој едукацији, теорији и пракси и основно логистичко опредељење јесте да се препозна и предухитри захтев корисника и да се утиче на пројектовање на логистичким основама система који очекује подршку.

Свршени кадети имају могућност да наставе образовање у ВА, на студијама другог нивоа (мастер) из области логистике, заједно са цивилним стручњацима које су „препознали велики пословни системи” или пак на факултетима техно и економске оријентације, у грађанству. Тиме се даје директан импулс успостављању ефективне и ефикасне националне логистике и јачању логистичке синергије.

Завршетком студија стиче се врло цењено и у Националној служби за запошљавање дефицитарно академско звање дипломирани инжењер логистичког инжењерства, а у додатку дипломи пишу и додатне компетенције у зависности од изабраног модула (снабдевање, одржавање, саобраћај и транспорт, општа логистика – интендантура).

Кадети који студирају Логистику одбране учествују у војнообразовној сарадња у кадетској логистичкој вежби „ФОУР-ЛОГ” у трајању од две радне недеље (Аустрија, Мађарска, Чешка...).

Студијски програм за школовање кадра за потребе логистике одбране сачињавају три функционалне целине које чине: предмети који су заједнички са другим студијским програмима, предмети који су заједнички за све модуле и предмети који су заступљени на конкретном модулу. Наведене целине укомпоноване су у академски програм и програм стручне праксе (општевојно и војноспецијалистичко оспособљавање).

Академски програм је подлога за правилну професионалну оријентацију и развој, за разумевање процеса у одбрани и логистици и подлога за континуирану едукацију кроз радни век. Та целина требало би да буде основа која омогућава да будући официр логистике постане академски образован грађанин који има широк ниво апстрактног мишљења и да се захваљујући таквом академском знању може успешно усавршавати на пољу своје пословне објективне стварности кроз читав радни век, специјализовати за широки опсег радних места,

успешно интегрисати у друштвену заједницу и бити јој од користи.

Заједнички академски садржаји за све модуле студијског програма Логистика одбране сачињавају предмети: Основи логистике; Основи економије; Организација рада; Основи операционих истраживања; Основи квалитета; Моделовање и симулације; Снабдевање МС (класе материјала, набавке, модели управљања залихама); Материјално пословање; Финансијско пословање; Управљање информацијама (и пословањем) у логистици; Економија ресурса; Менаџмент подршком у области конкретне логистичке функције. Садржаји који се односе на поједине модуле покривају специфичности модула са организационо-технолошког аспекта.

Програм стручне праксе (општевојно и војноспецијалистичко оспособљавање), са садржајима и начином реализације пред војним ауторитетима (наручиоци посла, органи логистике, корисници услуга логистике, академска заједница), треба аргументовано да одбрани тврдњу да официр као мислећи човек, поред добре академске подлоге, има и потребна занатска (ускоструковна) примењена знања, вештине, навике и ставове, који омогућавају брзо прилагођавање конкретним дужностима и радним местима и оперативно обављање одређених процедура и задатака (управљање процесима, руковођење логистичким пословима и командовање – руковођење логистичким јединицама – организацијама и људима) током обављања дужности у улози управних и извршних органа логистике и шире. Тај програм оспособљавања даје знања, развија вештине, рутине, навике и ставове потребне за конкретне дужности официра логистике и даје стручно-апликативна знања (елементи штабне културе, решавање конкретних стручних проблема, брза анализа и доношење одлуке, вешто комуницирање, правилан однос према људима...). Сачињавају га следеће комплементарне целине: Основна војна обука (иста за све студијске програме, будуће официре свих родова и служби); Базичан официрски курс (исти за све студијске програме, будуће официре свих родова и служби и завршава се са елементарном обуком у командовању стрељачким одељењем – водом) и Стручно-специјалистички официрски курс (прилагођен конкретном програму и модулу односно роду – служби – специјалности).

Стручна пракса је комплементарна са академским образовањем, пажљиво садржајно структурирана и довољног обима. ■

МЕДИЦИНСКИ

Министарство одбране је ради хармонизације високог образовања у систему одбране и његовог усклађивања са високим образовањем у Републици Србији покренуло иницијативу за акредитацију студијских војнообразовних програма и формирање Универзитета одбране. У складу с тим, ВМА је, након акредитације интегрисаних академских студија медицине у оквиру Високе школе ВМА и добијања дозволе за рад 2009. године, уписала прву класу кадета школске 2009/2010. године.

Акредитацијом академских специјалистичких студија и академских докторских студија из области медицине, паралелно са оснивањем Универзитета одбране у Београду 2011. године, Висока школа ВМА прерасла је у Медицински факултет ВМА и постала организациона јединица Универзитета одбране у Београду.

Медицински факултет ВМА Универзитета одбране у Београду примењује савремене приступе и

сазнања из области медицинских наука, кроз организацију и реализацију школовања у систему одбране. Јединствен је у земљи и региону по томе што обједињује медицински и војни позив.

Мисија Медицинског факултета ВМА је да полазницима студија обезбеди врхунско образовање у области медицинских наука, потстичући истраживачки дух, самосталност и одговорност у раду да би, као стручњаци у различитим областима медицинске струке и науке, својим вештинама и знањем допринели унапређењу војног здравства и били примерни академски грађани.

Визија Медицинског факултета ВМА је да створи академске грађане који ће по својим способностима бити равноправни са европским и светским стручњацима у области медицинске струке и науке, а посебно војне медицине.

На основу акредитованих програма, Факултет реализује наставу на следећим студијским програмима:

- Интегрисане академске студије медицине;
- Докторске академске студије биомедицине – модули:
  - Неуронауке,
  - Фармакологија и токсикологија,
  - Молекуларна медицина,
  - Превентивна медицина,
  - Клиничка медицина;
- Специјалистичке академске студије:
  - Трауматологије,
  - Медицинске токсикологије,
  - Фармакокинетику и биоеквиваленције лекова,
  - Имплантати у оралној медицини,
  - Орално здравље и пародонтална медицина,
  - Биоинжињерство и медицинска информатика,
  - Хируршко-ортодонтско лечење деформитета лица и вилица,
    - Орална медицина;
- Основне струковне студије – струковна медицинска сестра.

ИНТЕГРИСАНЕ АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ МЕ

Интегрисане академске студије медицине на Медицинском факултету ВМА трају шест година (12 семестара) и носе 360 ЕСП бодова. Курикулум је заснован на три постулата. Први је језгро које постоји на свим студијама медицине у виду 43 обавезна предмета; други је велики број изборних предмета – укупно 27; трећи се заснива на стицању знања и вештина које ће кадете оспособити за рад у областима медицине у којима су се до сада углавном ангажовали припадници војне санитетске службе – првенствено у организацији и збрињавању већег броја људи у условима природних катастрофа и масовних несрећа услед дејства хемијских, биолошких и нуклеарних агенаса, са чиме се, као обликом тероризма, савремени свет све чешће суочава.

На конкурс се могу пријавити кандидати који су држављани Србије и који су завршили гимназију или средњу школу здравствене струке или ветеринарског усмерења у четворогодишњем трајању. Сви кандидати пре полагања пријемног испита, који је исти за све државне медицинске факултете, пролазе проверу физичке способности, обавезан здравствени преглед и психолошко тестирање. Ови тестови су елиминационог карактера и само кандидати који задовоље критеријуме приступају полагању пријемног испита из биологије и хемије.

Након тестирања кандидати се рангирају на основу успеха постигнутог током четворогодишњег средњошколског образовања (максималан број бодова 40) и броја бодова оствареног на пријемном испиту из би-

ДИЦИНЕ

ологије и хемије (максималан број бодова 60). Минимум оствареног броја бодова на сваком тесту је 16 (50% + 1 бод на сваком од тестова). Као члан Заједнице медицинских факултета Србије, Факултет мора да обезбеди полагање пријемног испита истог дана, у истом термину као и на свим другим медицинским факултетима у земљи.

Уговором се дефинишу права и обавезе кадета, који имају статус војних лица, пролазе војну обуку, буџетски су студенти и смештени су у интернату Војне академије. На 5. и 6. години студија предвиђено је да буду смештени у интернату Војномедицинске академије, чиме се постиже лакши приступ клиникама и ефикасније савладавање практичног рада са пацијентима.

Настава је интерактивна, а кадетима је омогућен рад у малим групама. На почетку студирања сваком кадету додељује се ментор који прати његов рад и усмерава га током целокупног школовања.

Ваннаставне активности нису обавезне, али доприносе остваривању квалитетнијег друштвеног живота кадета током школовања. Реализују се ангажовањем кадета у разним спортским дисциплинама и секцијама на Војној академији, као и на курсевима страних језика.

Услови за пријем у професионалну војну службу по завршеном школовању такође су дефинисани уговором. Сви који дипломирају, након одређеног рада у војногарнизонским јединицама као лекари опште праксе, моћи ће да конкуришу за здравствене специјализације. ■

ВОЈНА ГИМНАЗИЈА

Све је почело од школске 1970/71. године, када дотадашња Десета београдска гимназија није вршила упис ученика и када је уступила простор првим генерацијама Војне гимназије.

Војна гимназија, такође, има своје претече по циљевима, начину организовања и полету оних који је чине. Издвајају се две школе: Гимназија Александра I Карађорђевића и Ваздухопловна гимназија „Маршал Тито”.

Краљ Александар I Карађорђевић подигао је 1932. године Дом за ученике средњошколце на терену Логора пешадијске подофицирске школе, да би у њему 1933. отворио и Прву мушку гимназију. Све до 1936. године Дом и Школа раде у истој згради (садашњи Архив Југославије), под надзором Управе Двора.

„Задатак је Дома да своје питомце, редовне ученике Мушке гимназије краља Александра I у Београду, васпитава и пружи им добро опште образовање примењујући најбоље васпитне методе и развијајући у њима здраво и снажно југословенско национално осећање”, забележено је у извештају за школску 1933/34. годину.

Капацитети те школе су у односу на интересовање за упис били недовољни, па је одлучено да се у непосредној близини Дома изгради школска зграда, која је требало да послужи као узор, по коме ће се, према приликама и потребама, урадити све нове гимназијске зграде у отаџбини.

Зграда је изграђена и одржавана из државног буџета. Настава је почела школске 1936/37. године, решењем Министарства просвете, чиме и надзор прелази са Управе Двора на Министарство просвете.

У току Другог светског рада окупатор је Дом преуредио у касарну, а гимназијску зграду у команду, девастирајући инвентар и школску функционалност простора. Тих година Гимназија краља Александра била је једина средња школа која није прекидала са радом, користећи разне просторе, па и оне у приградским насељима.

Од 1945. године Министарство просвете Србије враћа гимназију у њену зграду, мењајући јој назив од Једанаесте мешовите, преко Прве мешовите до Десете београдске гимназије 1960. године. У том периоду било је више адаптација ради ублажавања недостатка основног школског простора, чак и на рачун услова за савремену наставу.

Обимнијом адаптацијом 1967. године, Десета београдска гимназија стекла је адекватне услове за рад. Поред наставничке зборнице, читаонице и библиотеке, школа је имала на располагању физкултурне сале и шест кабинета (хемија, биологија, физика, техника, уметност и предвојничка обука), 14 основних и четири помоћне учионице. Десета београдска гимназија била је добро организована, кадровски снажна и успешна школа, коју је током следећих година пратио постепен пад броја ученика због промена старосне структуре становништва у подручју које јој је гравитирало.

Војну гимназију основало је 1970. године Државно министарство одбране, са задатком да се припреме и мотивишу ученици за наставак школовања на војним академијама. Наставни план и програм верификовао је Републички секретаријат за науку и образовање.

У данашњој Војној гимназији посебна пажња посвећује се стицању општих знања од фундаменталног значаја за студије на Војној академији, формирању и развоју мотивације, етичких особина личности, интелектуалних и психофизичких способности неопходних за позив професионалног официра. Ученици долазе из свих крајева земље. Заједничка жеља им је да наставе школовање на Војној академији и постану официри Војске Србије. Сви ученици станују у интернату Војне гимназије и носе цивилну одећу коју им обезбеђује школа. Свршени ученици Војне гимназије редовно су међу најуспешнијим студентима на Војној академији Војске Србије. ■

Војна гимназија у Београду јесте школа са интернатом, где су ученицима обезбеђени услови за становање, спортске и културне активности и реализацију наставе. Трошкове смештаја, исхране, одеће, здравствене заштите и школског прибора сноси Министарство одбране.

Интернат се налази у Хумској 22, поред стадиона ФК „Партизан“, а школска зграда је близу сквера Топчидерска звезда и удаљена је од интерната 1.700 метара. То је једина средња школа у Србији која носи префикс „војна“, али, будући да је првенствено реч о општој гимназији, у њој ђаци не носе униформу.

Циљ школовања јесте формирање и развој одговарајућих интелектуалних, морално-војних и физичких способности неопходних за успешан наставак даљег школовања и сналажење у свакодневном животу, те неговање и развијање етичких особина личности, патриотизма и родољубља.

Школовање у Војној гимназији траје четири године. Ученици се школују по Наставном плану и програму гимназија општег смера као и у грађанству. Међу-

тим, специфична је по посебним облицима наставе, изборним факултативним предметима и различитим ваннаставним садржајима.

Задатак школе је да се у добро организованом окружењу ученицима пружи што шире опште образовање, да се усмере ка војном позиву али и да изграде особине попут тачности и одговорности. Ученицима су на располагању бројне ваннаставне активности, изборни предмети, посебни облици наставе.

Део војне тематике реализује се факултативном наставом, а добром организацијом и чешћим посетама војним установама и јединицама ученици се снажно мотивишу за војну професију.

Факултативни предмети су: Војна обука, Војна топографија, Нацртна геометрија, Геологија, Информатика и рачунарство, Трећи страни језик, Педагогија, Развојна психологија и Социјална психологија. Посебни облици наставе су: период прилагођавања за прву годину, обука у скијању, екскурзије и наставне посете, посете и обиласци установа Министарства одбране и јединица Војске Србије, те обука у управљању мотор-

За време школовања ученици су смештени у интернату Војне гимназије. Колектив професора и васпитача чине цивилна и професионална војна лица. Поред образовно-васпитних задатака они се брину и о целокупном животу и раду ученика, а успешно сарађују и са родитељима.

Министарство одбране расписује конкурс за пријем ученика на школовање у Војну гимназију. Кандидати који испуњавају опште и посебне услове конкурса за пријем подлежу провери знања из српског језика и математике, провери физичке способности, психолошкој, медицинско-здравственој процени и безбедносној провери. ■

Школска зграда налази се у Улици Петра Чајковског 2, а интернат у Хумској 22.

Интернет презентација:
www.gimnazija.mod.gov.rs
 E-mail: vogi@mod.gov.rs

ним возилима и полагање возачког испита (на крају IV разреда).

Војна гимназија за своје ученике организује ваннаставни васпитно-образовни рад из области културно-забавног живота, спорта, научнотехничке делатности и ученичких друштвених организација.

Од оснивања Гимназија је отворена установа према грађанству, а данас и израженије, тако да су укључени у све активности средњошколаца на нивоу општине, Града и Републике. Често је домаћин многим културно-забавним манифестацијама и спортским такмичењима. Ученици Војне гимназије традиционално су међу најбољима у спортским дисциплинама на нивоу општине, а у појединим дисциплинама (атлетика и гимнастика) и на нивоу Града Београда и Републике Србије.

У више наврата групе ученика посетиле су, у организацији СПЦ, Свету Гору. Ученици редовно учествују на сајмовима образовања и присуствују у медијима, што доприноси повећаном интересовању младих за упис у школу. У просеку на једно место у Војној гимназији конкурише око 10 кандидата.

СРЕДЊА СТРУЧНА ВОЈНА ШКОЛА

У Средњој стручној војној школи школују се за професионални подофицири одређених родова – служби у зависности од потреба Војске Србије.

Општи циљ школовања јесте стицање одговарајућег општег образовања, општевојних и војностручних знања и вештина, стручних и психофизичких способности и моралних вредности за професионално обављање војне службе у статусу професионалног подофицира.

Школовање у Средњој стручној војној школи траје четири године. Заједнички део реализује се у матичној школи, у трајању од три године, а специјалистички (последња година школовања) у центрима за обуку Војске Србије. У Наставном плану и програму специфични су посебни облици наставе, изборни факултативни предмети и различити ваннаставни садржаји.

Факултативни предмети су: Рачунарство и информатика, Војна топографија, Други страни језик, Педагогија, Социјална психологија, Нацртна геометрија, Геологија и Развојна психологија.

Као посебни облици наставе заступљени су: прилагођавање и обука у пливању, екскурзије и наставне посете, обука у скијању, обука у управљању моторним возилима и полагање возачког испита, те логоровање, индивидуална обука и стажирање у јединицама Војске.

Средња стручна војна школа за своје ученике организује ваннаставни васпитно-образовни рад из области културно-забавног живота, спорта, научнотехничке де-

латности и ученичких друштвених организација. Бројни су успешни наступи ученика ове школе на такмичењима свих нивоа у различитим областима знања, стваралаштва и вештина.

За ученике који се одреде за школовање у Средњој стручној војној школи обезбеђен је интернатски смештај, осим у случајевима реализације специјалистичке обуке и посебних облика наставе. Услуге интернатског смештаја и школовања су бесплатне.

Тренутно се школују ученици на два смера – РВ и ПВО и Јединице за електронска дејства.

Пут до школовања у Средњој стручној војној школи води преко конкурса, који се расписује у првом кварталу године и објављује на сајту (www.gimnazija.mod.gov.rs).

Кандидати подносе пријаву територијалном органу Регионалног центра МО на територији сталног места боравка (тамо се добијају информације о општим и посебним условима конкурса). Они подлежу провери физичке способности, провери знања из математике и физике, психолошкој, медицинско-здравственој процени и безбедносној провери. Кандидати који прођу ту селекцију рангирају се према постигнутим резултатима. Број кандидата одређује се на основу пројектованог броја потребних ученика у Средњој стручној војној школи за сваку школску годину.

Право конкурса за упис имају сви ученици који текуће школске године завршавају 8. разред основне школе или су завршили основну школу претходне школске године. ■

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ОДБРАНЕ

